

Pojam i pravna priroda boravišne takse

The Concept and the Legal Nature of the Tourist Tax

Prof. dr Velisav Marković, Univerzitet Singidunum, Fakultet zdravstvenih, pravnih i poslovnih studija Valjevo

Sažetak – Boravišna taksa je naknada za korišćenje komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture i suprastrukture na području jedinice lokalne samouprave ili u turističkom mestu, a koju plaća domaći ili strani državljanin koji se izvan svog mesta prebivališta koristi uslugama noćenja u ugostiteljskim objektima za smeštaj. Boravišna taksa je prihod turističkih organizacija gradova ili opština, odnosno međuopštinske turističke organizacije, ukoliko je osnovana, i Turističke organizacije Republike Srpske zbog čega je ista vrlo značajna za razvoj i promociju turizma.

U radu autor predstavlja normativno uređenje pojma boravišne takse u Republici Srpskoj kao i uporednom pravu. Pored toga autor predstavlja pravnu prirodu boravišne takse koja iako u nazivu pojma ima reč "taksa" po pravnoj prirodi nije taksa.

ključne reči – porez, taksa, boravišna taksa, naknada za korišćenje javnih dobara

Summary - Tourist tax is a fee for use of public utilities, transport and tourism infrastructure and superstructure in the area of the local government unit or in a tourist town, paid by domestic or foreign citizen who is outside of his place of residence for services of accommodation in hotel facilities. Tourist tax is a revenue of tourism organizations of cities or municipalities or inter-municipal tourism organizations, if founded, and of the Republic of Serbian Tourist Organization that has therefore been very important for the development and promotion of tourism.

In this article, the author presents the normative regulation of tourist taxes in the Republic of Serbian and in comparative law. In addition, the author presents the legal nature of the tourist tax which, although in the name of the concept has the word "tax", in terms of legal nature is not tax.

keywords - tax, tourist tax, fee for use of public goods

I UVOD

Turističke organizacije¹ predstavljaju javne ustanove osnovane od Republike Srpske ili od jedinice lokalne samouprave koje obavljaju javnu službu u oblasti promocije i unapređivanja turizma.²

Prihode turističkih organizacija čine:

- a) prihodi iz budžeta osnivača,
- b) prihodi od boravišne takse,
- v) prihodi od obavljanja djelatnosti koje mogu obavljati po zakonu,
- g) kreditnog zaduženja uz prethodnu saglasnost osnivača,
- d) donacija i
- đ) drugih izvora.

Značajan izvor prihoda turističkih organizacija je od boravišnih taksi.

Shodno odredbama Zakona o boravišnoj taksi³ sredstva prikupljena po osnovu boravišne takse raspoređuju se tako što:

- a) 80% sredstava pripada turističkoj oragnizaciji grada ili opštine i
- b) 20% sredstava pripada Turističkoj organizaciji Republike Srpske (u daljem tekstu: TORS).

Ukoliko za teritoriju jedinice lokalne samouprave nije osnovana turistička organizacija grada ili opštine i međuopštinska turistička organizacija (u daljem tekstu: MTO), sva sredstva prikupljena po osnovu naplate boravišne takse od obveznika takse sa područja jedinice lokalne samouprave u kojima nije osnovana turistička organizacija grada ili opštine i MTO raspoređuje se na račun TORS-a.

Ukoliko je osnovana MTO prihodi od boravišne takse od jedinica lokalne samouprave koji čine MTO, a imaju osnovanu turističku organizaciju grada ili opštine, raspoređuju se tako što 64% sredstava pripada turističkoj organizaciji grada ili opštine, 16% MTO i 20% TORS-u. Ako jedinice lokalne samouprave nemaju osnovanu turističku oragnizaciju a osnovana je MTO za njihovo područje onda se prihodi od boravišne takse raspoređuju tako što 90% pripada MTO a 10% pripada TORS-u.

Značaj prikupljenih sredstava je veoma veliki za razvoj i promociju turizma s obzirom da se ona isključivo⁴ koriste za:

- a) Obezbeđivanje promotivnog, odnosno informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti jedinice lokalne samouprave, odnosno Republike Srpske,
- b) Obezbeđivanje i postavljanje turističke signalizacije i
- c) Realizaciju ostalih programskih aktivnosti turističkih organizacija na promociji i unapređenju turizma Republike Srpske i jedinica lokalne samouprave u skladu sa zakonom kojim se reguliše oblast turizma.⁵

S obzirom na značaj prihoda po osnovu boravišne takse autor u radu predstavlja pravni pojam boravišne takse i njegovu pravnu prirodu imajući u vidu i uporedno pravna rešenja.

II POJAM BORAVIŠNE TAKSE

Pojam boravišne takse normativno je uređen odredbom člana 2. Zakona o boravišnoj taksi Republike Srpske po

¹ U Republici Srpskoj ima 31 turistička organizacija u Registru turizma: <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/MTT/Pages/default.aspx#collapsible3> (26.09.2016.).

² Zakon o turizmu Republike Srpske, *Sl. glasnik Republike Srpske*, broj 70/2011, član 2.

³ *Sl. glasnik Republike Srpske*, broj 78/2011, 106/2015, član 11.

⁴ Zabranjeno je sredstva prikupljena po osnovu boravišne takse koristiti za finansiranje troškova materijalnog poslovanja turističkih organizacija, kao i za isplatu plata i ostalih naknada zaposlenima u turističkim organizacijama

⁵ Zakon o boravišnoj taksi Republike Srpske, član 12.

kome je boravišna taksa naknada za korišćenje komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture i suprastrukture na području jedinice lokalne samouprave ili u turističkom mestu, a koju plaća domaći ili strani državljanin koji se izvan svog mesta prebivališta koristi uslugama noćenja u ugostiteljskim objektima za smeštaj.

Boravišnu taksu plaća turista kao naknadu za korišćenje turističkih smeštajnih potencijala[4].

U Srbiji boravišnu taksu plaća lice za svaki dan boravka u ugostiteljskom objektu za smeštaj, izvan svog prebivališta. Zakon ne uređuje pravni pojam boravišne takse.⁶

Zakonski opis taksa, kao specifičnih izvora dažbinskih prihoda koji predstavljaju protivnaknadu za usluge državnih organa i ustanova fizičkim i pravnim licima, obuhvata sledeće elemente: predmet takse, taksenu obveznika, taksenu osnovicu, taksenu stopu, taksenu tarifu i taksenu oslobađanja [3].

2.1. Predmet boravišne takse

Predmet takse je činjenje državnog organa ili institucije za koje je zakonom ili drugom odlukom nadležnog državnog organa propisano plaćanje takse[1]. U konkretnom slučaju predmet boravišne takse je korišćenje komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture i suprastrukture na području jedinice lokalne samouprave ili u turističkom mestu.

U komunalnu infrastrukturu spadaju građevinski objekti sa uređajima, opremom i instalacijama koji služe za obavljanje komunalnih djelatnosti, kao i sama postrojenja, oprema i instalacije koje čine komunalnu infrastrukturu ili služe za proizvodnju komunalnog proizvoda i vršenje komunalnih usluga, građevinsko zemljište na kojem su izgrađeni, te dobra u opštoj upotrebi koja služe za ove namjene.⁷

Saobraćajnu infrastrukturu čine putevi kao i saobraćajna signalizacija i oprema puta koji čine sastavni deo puta.⁸ Takođe saobraćajnu infrastrukturu čini i železnička infrastruktura i to: železnike pruge i objekti na železnim prugama, elektro-energetika i stabilna postrojenja električne vuče sa pripadajućim objektima, signalno-sigurnosna postrojenja sa pripadajućim objektima, telekomunikaciona i informatička postrojenja u železničkom saobraćaju sa pripadajućim objektima, zemljišta u pružnom i zaštitnom pojasu, zgrade železnih stanica, depoi i ostali objekti na železnim stanicama koji su u funkciji železničkog saobraćaja.⁹

Zakonom o turizmu¹⁰ je propisano da turističku infrastrukturu čine objekti za informisanje, odmor, snabdjevanje, rekreaciju, edukaciju i zabavu turista, i to: skijališta, kupališta i plaže, tematski i zabavni parkovi, turistički informativni centri, centri za prihvatanje turista i posetilaca, odmorišta pored puteva, objekti turizma na vodi,

tereni za golf, teniski tereni, otvoreni i zatvoreni objekti sportske rekreacije, male vještačke akumulacije sa kupalištem, bazeni za kupanje, velnes objekti, zabavno-rekreativne staze i putevi (trim-staze, staze zdravlja, vidikovci, panoramski putevi, biciklističke staze, pješačke staze, staze za motorne sanke i slično), uređene obale rijeka i jezera, objekti za posmatranje prirodnih rijetkosti, objekti za predah i kraće zadržavanje turista, objekti za avanturističke aktivnosti i drugo.

Turističku suprastrukturu čine ugostiteljski objekti, kao i galerije, izložbeni, kongresni i zabavni objekti koji su u neposrednoj vezi sa ugostiteljskim objektima i objektima sportsko-rekreativnog sadržaja ili sa njima čine jedinstvenu cjelinu.

Jedinice lokalne samouprave su gradovi i opštine. Turističko mesto je organizaciona i funkcionalna celina sa formiranom turističkom ponudom, prirodnim vrednostima, kulturnim dobrima i drugim znamenitostima značajnim za turizam, komunalnom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturu i drugim sadržajima za smeštaj i boravak turista na prostoru jedinice lokalne samouprave.¹¹

2.2. Obveznik boravišne takse

Obveznik boravišne takse je domaći ili strani državljanin koji koristi usluge noćenja u ugostiteljskom objektu za smeštaj, evidentiran u knjigu gostiju i koju plaća po svakom ostvarenom noćenju u ugostiteljskom objektu za smeštaj. Ugostitelj koji pruža usluge smeštaja u ugostiteljskom objektu vrste seosko domaćinstvo, odnosno domaći ili strani državljanin koji koristi usluge noćenja u ugostiteljskom objektu za smeštaj vrste seosko domaćinstvo nije obveznik uplate boravišne takse.¹²

U Republici Srbiji obveznik boravišne takse je svako lice (domaće ili strano) koje boravi u ugostiteljskom objektu za smeštaj, za svaki dan boravka izvan svog prebivališta.

U Republici Hrvatskoj je spisak obveznika proširen i po Zakonu o boravišnoj pristojbi¹³ obveznici plaćanja boravišne takse su: osobe koje u turističkoj opštini ili gradu u kojem nemaju prebivalište koriste usluge smeštaja u smeštajnom objektu u kojem se obavlja ugostiteljska delatnost ali i: putnici koji koriste usluge noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma; osobe koje pružaju usluge smeštaja u domaćinstvu ili seljačkom domaćinstvu; vlasnik kuće ili stana za odmor u turističkoj opštini ili gradu, koji nije smeštajni objekat, za sebe i sve osobe koje noće u toj kući ili stanu; vlasnik plovila koje nije plovni objekat nautičkog turizma, za sebe i sve osobe koje noće na tom plovilu u turističke svrhe.

2.3. Osnovica boravišne takse

Taksena osnovica je, po pravilu, vrednost usluge koja služi za obračun takse.

Što se tiče boravišne takse osnovica nije vrednost usluge već broj noćenja u ugostiteljskom objektu za smeštaj. Jedinica taksene osnovice je svako ostvareno noćenje u ugostiteljskom objektu za smeštaj.

⁶ Zakon o turizmu, *Sl. glasnik RS*, broj 36/2009, 88/2010, 99/2011, 93/2012, 84/2015, član 103.

⁷ Zakon o komunalnim djelatnostima Republike Srpske, *Sl. glasnik Republike Srpske*, broj 124/11, član 3.

⁸ Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima Republike Srpske, *Službeni glasnik Republike Srpske*, broj 63/2011, član 25. i 26.

⁹ Zakon o železnicama Republike Srpske, *Sl. glasnik Republike Srpske*, broj 58/01, 110/03, 113/05, 59/08, 24/12, član 3.

¹⁰ Član 2. Zakona o turizmu Republike Srpske

¹¹ Zakon o boravišnoj taksi Republike Srpske, član 2.

¹² Vidi Zakon o boravišnoj taksi Republike Srpske, član 3.

¹³ *Narodne novine RH*, broj 152/08, 59/09, 97/13, 158/13, 30/14

U Republici Srbiji to je svaki dan boravka izvan svog prebivališta a u Republici Hrvatskoj svako ostvareno noćenje u turističkoj opštini ili gradu (osim lica koja pružaju ugostiteljske usluge smeštaja u domaćinstvu koja plaćaju godišnji paušalni iznos boravišne takse za svaki krevet i smeštajnu jedinicu u kampu koji se koriste za pružanje usluga smeštaja – u ovom slučaju jedinica taksene osnovica je krevet i smeštajna jedinica u kampu).

2.4. Stopa boravišne takse

Taksena stopa je utvrđeni iznos koji takseni obveznik treba da plati na jedinicu taksene osnovice. Utvrđuje se u fiksnom iznosu, u procentu ili paušalno.

U Republici Srpskoj visinu boravišne takse određuje jedinica lokalne samouprave uz prethodno pribavljeno mišljenje Privredne komore Republike Srpske a po okončanju postupka proglašenja turističkog mesta shodno propisima o turizmu, visina boravišne takse utvrđuje se u zavisnosti od razvrstavanja jedinice lokalne samouprave kao turističkog mesta.

U Srbiji visinu boravišne takse utvrđuje jedinica lokalne samouprave u zavisnosti od kategorije turističkog mesta ili u različitoj visini po delovima opštine odnosno grada u zavisnosti od izgrađenosti komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture. Vlada za svaku kategoriju turističkog mesta posebno utvrđuje najviši i najniži iznos boravišne takse. Ako se turistički objekat za smeštaj ne nalazi na teritoriji turističkog mesta, jedinica lokalne samouprave utvrdiće visinu boravišne takse za najnižu kategoriju turističkog mesta.

U Hrvatskoj visina boravišne takse zavisi od turističkog razreda u koje je razvrstano naselje u kojem se ostvaruje noćenje i od razdoblja sezone. Visinu boravišne takse utvrđuje Vlada, na predlog ministra, po pravilu, u prvoj polovini tekuće godine za sledeću godinu.

2.5. Tarifa boravišne takse

Tarifa je sistematizovan popis radnji i opis korišćenja određenim pravima i uslugama za čije izvršenje država naplaćuje taksu[1].

Visinu boravišne takse određuje jedinica lokalne samouprave uz prethodno pribavljeno mišljenje Privredne komore Republike Srpske a ista se utvrđuje u rasponu od 05 KM do 2 KM po ostvarenom noćenju. Izuzetno, po okončanju postupka proglašenja turističkog mesta, visina boravišne takse utvrđuje se u zavisnosti od razvrstavanja jedinice lokalne samouprave kao turističkog mesta, tako da se visina boravišne takse kod ugostitelja koji pruža usluge smeštaja u turističkom mestu utvrđuje u rasponu od 2,5 KM do 3 KM po svakom ostvarenom noćenju.¹⁴

U Srbiji Vlada je donela Uredbu o najvišem i najnižem iznosu boravišne takse.¹⁵ Uredbom se utvrđuje najviši i najniži iznos boravišne takse za svaku kategoriju turističkog

mesta. Svaki grad ili opština donosi svoju odluku o visini boravišne takse.¹⁶

U Hrvatskoj je Vlada donela Uredbu o utvrđivanju visine boravišne pristojbe za 2016. godinu.¹⁷ Ovom Uredbom su propisane boravišne takse u kunama koje se plaćaju po razredu turističkog mesta, po razdoblju sezone, paušalne boravišne takse po krevetu i kamp jedinici za pružanje usluga smeštaja u domaćinstvu, kao i paušalne boravišne takse za vlasnika kuće ili stana za odmor.

2.6. Oslobođanja plaćanja boravišne takse

Boravišnu taksu ne plaćaju: deca do 12 godina starosti; lica upućena na banjsko i klimatsko lečenje, odnosno specijalizovanu rehabilitaciju od strane nadležne lekarske komisije; osobe sa invaliditetom od najmanje 70%, vojni invalidi od prve do pete kategorije, odnosno civilni invalidi rata od prve do pete kategorije, kao i jedan pratilac navedenih osoba; deca i omladina smetnjama u razvoju koja su potpuno ili delimično zavisna od pomoći i nege drugog lica, kao i punoletna lica sa invaliditetom koja su potpuno ili delimično zavisna od pomoći i nege drugog lica, te lica u pratnji navedenih lica; učenici, studenti i njihovi pratioci koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smeštaj radi izvođenja škole u prirodi, ekskurzija, sportsko-rekreativnih i drugih aktivnosti, republičkih i regionalnih takmičenja u zvanju i veštinama i obavezne nastave po programu nadležnog ministarstva i planu i programu visokoškolske ustanove; strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja boravišne takse; sezonski radnici; učenici osnovnih i srednjih škola i studenti koji imaju prebivalište u opštini i gradu u kojem se školuju i osobe koje dolaze u banjske i klimatske centre individualno ili putem turističkih agencija u svrhu lečenja. Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju: lica od 13 do 18 godina starosti; lica koja neprekidno borave u objektu za smeštaj duže od 30 dana i lica koja se bave naučno-istraživačkim radom koji doprinosi turističkom razvoju.¹⁸

U Republici Srbiji Boravišnu taksu ne plaćaju: deca do sedam godina starosti; lica upućena na banjsko i klimatsko lečenje, odnosno specijalizovanu rehabilitaciju od strane nadležne lekarske komisije; osobe sa invaliditetom sa telesnim oštećenjem od najmanje 70%, vojni invalidi od prve do pete grupe, civilni invalidi rata od prve do pete grupe, slepa lica, lica obolela od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih oboljenja, paraplegije i kvadriplegije, cerebralne i dečje paralize i multipleks skleroze, osobe ometene u razvoju, kao i pratilac navedenih osoba; učenici i studenti koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smeštaj radi izvođenja sportsko-rekreativnih i drugih aktivnosti po programu ministarstva nadležnog za poslove prosvete, studenti koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smeštaj radi izvođenja obavezne nastave u skladu sa nastavnim planom obrazovne ustanove, kao i učesnici republičkih i regionalnih takmičenja u znanju i veštinama;

¹⁶ Tako je grad Beograd doneo Odluku o boravišnoj taksi, *Sl. list grada Beograda*, broj 5/2002, 37/2004, 29/2005, 19/2007, 43/2007, 53/2008, 33/2009, 60/2009, 65/2012

¹⁷ *Narodne Novine RH*, broj 76/2015

¹⁸ Zakon o boravišnoj taksi Republike Srpske, član 5. i 6.

¹⁴ Zakon o boravišnoj taksi Republike Srpske, član 8. i 9.

¹⁵ *Sl. glasnik RS*, broj 44/2013, 132/2014

strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja takse; lica koja neprekidno borave u objektu za smeštaj duže od 30 dana. Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju lica od sedam do 15 godina starosti.¹⁹

U Republici Hrvatskoj boravišnu taksu ne plaćaju: deca do dvanaest godina starosti; osobe s invaliditetom od 70% i većim i jedan pratilac; učesnici školskih paket aranžmana odobrenih od strane školske ustanove; sezonski radnici; članovi uže porodice stanovnika turističke opštine ili grada; putnici na putničkom brodu u međunarodnom pomorskom saobraćaju kada se brod nalazi na vezi u luci; vlasnici kuće za odmor i članovi njegove porodice, ako je kuća za odmor izvorna stara porodična kuća stečena nasleđivanjem od ostavioaca koji je imao poslednje prebivalište u turističkoj opštini ili gradu, kada noće u toj kući; lica koja usluge noćenja koriste u okviru ostvarivanja programa socijalne pomoći; studenti i đaci koji nemaju prebivalište u opštini ili gradu u kojem se školuju. Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju: lica od navršanih 12 do 18 godina starosti; lica do 29 godina starosti, koja su članovi međunarodnih omladinskih organizacija, kada koriste usluge noćenja u omladinskim objektima za smeštaj koji su uključeni u međunarodnu mrežu objekata za smeštaj IYHF.²⁰

III PRAVNA PRIRODA BORA VIŠNE TAKSE

Taksa predstavlja instrument dažbinskih (fiskalnih) prihoda kojim država (uključujući i niže političko-teritorijalne zajednice) od fizičkog ili pravnog lica pod njenom poreskom vlašću prinudno uzima novčana sredstva, kao cenu za konkretnu, neposredno pruženu javnu uslugu, odnosno sproveden postupak ili radnju, koju im pružaju, odnosno sprovede njeni organi. Takse se naplaćuju da se podmire troškovi prouzrokovani radnjom javnih organa prilikom pružanja konkretnih usluga zainteresovanoj strani[2].

U konkretnom slučaju u nazivu boravišna taksa neopravdano se koristi termin „taksa“ zato što uopšte ne postoji usluga koju organ države ili lokalne samouprave pruža obvezniku. U stvari u ovde se radi o porezu na upotrebu dobara i to iz sledećih razloga:

Za kvalifikaciju takse potrebno je zapitati se da li je iznos koji obveznik boravišne takse plaća jasno povezan sa troškom usluge koju mu pruža državni organ ili ustanova? Zakon o budžetskom sistemu Republike Srbije propisuje da „visina takse mora biti primerena troškovima pružanja javne usluge, odnosno sprovođenja postupka ili radnje“.²¹

Javna dobra u smislu Zakona o budžetskom sistemu su: prirodna bogatstva čije je korišćenje uređeno posebnim zakonom, kao i dobra koja su posebnim zakonom utvrđena kao dobra od opšteg interesa i dobra u opštoj upotrebi.

U zakonskom pojmu boravišne takse je određeno da je to naknada za korišćenje komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture i suprastrukture na području jedinice lokalne

samouprave ili u turističkom mestu. Zakonom o turizmu²² je propisano da turističku infrastrukturu čine objekti za informisanje, odmor, snabdijevanje, rekreaciju, edukaciju i zabavu turista, i to: skijališta, kupališta i plaže, tematski i zabavni parkovi, turistički informativni centri, centri za prihvatanje turista i posetilaca, odmorišta pored puteva, objekti turizma na vodi, tereni za golf, teniski tereni, otvoreni i zatvoreni objekti sportske rekreacije, male vještačke akumulacije sa kupalištem, bazeni za kupanje, velnes objekti, zabavno-rekreativne staze i putevi (trim-staze, staze zdravlja, vidikovci, panoramski putevi, biciklističke staze, pješačke staze, staze za motorne sanke i slično), uređene obale rijeka i jezera, objekti za posmatranje prirodnih rijetkosti, objekti za predah i kraće zadržavanje turista, objekti za avanturističke aktivnosti i drugo. Turističku suprastrukturu čine ugostiteljski objekti, kao i galerije, izložbeni, kongresni i zabavni objekti koji su u neposrednoj vezi sa ugostiteljskim objektima i objektima sportsko-rekreativnog sadržaja ili sa njima čine jedinstvenu cjelinu.

Zakon o turizmu Republike Srpske propisuje u odredbama člana 13. stav 1. da Vlada, odnosno drugi nadležni organ u skladu sa zakonom, može odlukom prirodno bogatstvo ili dobro u opštoj upotrebi pogodno za izgradnju turističke infrastrukture i turističke suprastrukture dati na korišćenje i upravljanje pravnom licu dodelom koncesije.

Naknada za korišćenje javnih dobara je javni prihod sličan taksi, jer se, kao i taksa, uvodi na osnovu državnog imperiuma, a plaća se za pravo koje obveznik naknade dobija od države (nosioca javne svojine). Dok kod takse mora postojati veza između njene visine i troškova pružanja javne usluge, kod naknade to može, a ne mora biti, slučaj[2].

Mnoge lokalne komunalne takse, u skladu sa GFS klasifikacijom javnih prihoda, su svrstane među poreze na upotrebu dobara i na dozvolu da se dobra upotrebljavaju ili delatnosti obavljaju. I nezavisno od suštine (prirode objekta oporezivanja) ako iznos dažbine ne zavisi od troška usluge koju pruža javnopravno telo, radi se o porezu, a ne o taksi, ma kakav bio zakonski naziv[2].

IV ZAKLJUČAK

Boravišne takse predstavljaju značajan prihod turističkih organizacija i samim tim imaju veliki značaj za razvoj turizma. Iako u nazivu pojma ima reč „taksa“, boravišna taksa po pravnoj prirodi nije taksa. Radi se, zapravo, o naknadi za korišćenje javnih dobara (komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture i suprastrukture). Stoga mislim da bi bilo pravno prihvatljivije da se koristi termin boravišna naknada umesto termina boravišna taksa.

LITERATURA

- [1] Bejatović, M. (2010), *Finansije i finansijsko pravo*, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe i Privredna akademija Novi Sad;
- [2] Popović, D. (2015). *Poresko pravo*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd;
- [3] Raičević, B., Radičić M. (1996), *Javne finansije, Financing center*, Novi Sad;
- [4] Vujisić, D., Mićović, A. (2016), *Poslovanje i usluge turističko-ugostiteljskih subjekata*, Pravni fakultet Univerziteta u Kragujevcu;

¹⁹ Zakon o turizmu RS, član 105.

²⁰ Zakon o boravišnoj pristojbi RH, članak 4. i 5.

²¹ Zakon o budžetskom sistemu, *Sl. glasnik RS*, broj 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013, 108/2013, 142/2014, 68/2015, 103/2015, član 17. Stav 4.

²² Član 2. Zakona o turizmu Republike Srpske

- [5] Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima Republike Srpske, *Službeni glasnik Republike Srpske*, broj 63/2011;
- [6] Zakon o boravišnoj taksi, *Sl. glasnik Republike Srpske*, broj 78/2011, 106/2015;
- [7] Zakon o boravišnoj pristojbi, *Narodne novine RH*, broj 152/08, 59/09, 97/13, 158/13, 30/14;
- [8] Zakon o budžetskom sistemu, *Sl. glasnik RS*, broj 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013, 108/2013, 142/2014, 68/2015, 103/2015;
- [9] Zakon o komunalnim djelatnostima Republike Srpske, *Sl. glasnik Republik Srpske*, broj 124/11;
- [10] Zakon o turizmu, *Sl. glasnik RS*, broj 36/2009, 88/2010, 99/2011, 93/2012, 84/2015;
- [11] Zakon o turizmu Republike Srpske, *Sl. glasnik Republike Srpske*, broj 70/2011;
- [12] Zakon o železnicama Republike Srpske, *Sl. glasnik Republike Srpske*, broj 58/01, 110/03, 113/05, 59/08;
- [13] Uredba o najvišem i najnižem iznosu boravišne takse, *Sl. glasnik RS*, broj 44/2013, 132/2014;
- [14] Uredba o utvrđivanju visine boravišne pristojbe za 2016. godinu, *Narodne Novine RH*, broj 76/2015;
- [15] Odluka o boravišnoj taksi, *Sl. list grada Beograda*, broj 5/2002, 37/2004, 29/2005, 19/2007, 43/2007, 53/2008, 33/2009, 60/2009, 65/2012;
- [16] <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/MTT/Pages/default.aspx#collapsible3> (26.09.2016.).